

KURIER POLSKI

ROK VII (1952)

Piątek, 11 lipca

Nr 165 (2354)

Obowiązkowe dostawy zboża wzmocnią spójnię między wsią i miastem zacieśnią sojusz robotniczo-chłopski

w walce o pokój i Plan 6-letni Sejm uchwalił ustawę o zmianie dekretu o podatku gruntowym oraz powołał Komisję Ordynacji Wyborczej

106 posiedzenie Sejmu Ustawodawczego RP w dniu 10 lipca 1952 r. otworzył Wicemarszałek Barcikowski. Na posiedzeniu przybyli członkowie Rządu z Premierem J. Cyrankiewiczem na czele.

Po zatwierdzeniu formalności wstępnych Wicemarszałek Barcikowski powiadomił Izbę że od Prezesa Rady Ministrów wpłynęły pisma z dnia 7 lipca br. zawiadamiające, że Prezydent Rzeczypospolitej dekretem z dnia 30 czerwca 1952 r. mianował:

1) inż. Tadeusza Gede, ministra handlu zagranicznego — Wiceprezesa Rady Ministrów, 2) Franciszka Waniołkę — zastępcą przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego. Równocześnie ob. Waniołkę powołano na stanowisko Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Materialowej.

PROJEKT USTAWY KONSTITUCYJNEJ PRZEKAZANY KOMISJI PRAWNICZEJ I REGULAMINOWEJ

Wicemarszałek Barcikowski podał następnie do wiadomości posłów, że od szefa kancelarii Rady Państwa otrzymał przy piśmie z dnia 3 lipca br. projekt ustawy konstytucyjnej — przepisy wprawdzie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, złożony pod obrady Sejmu ze wspólnie inicjatywą ustawodawczej Rady Państwa i Rządu. Projekt ten został przekazany do Komisji Prawniczej i Regulaminowej.

Izba wyraziła zgodę na zmianę porządku dziennego przez uzupełnienie go jeszcze dwoma z kolei uzupelnianymi punktami o następującym brzmieniu:

Sprawozdanie Komisji Finansowo-Skarbowej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązkach społecznego oszczędzania oraz

sprawozdanie Komisji: Finansowo-Skarbowej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o rządowym projekcie ustawy o zmianie dekretu o podatku gruntowym.

ZMIANA ORGANIZACJI WŁADZ I INSTYTUCJI W BUDOWNICTWIE

W pierwszym punkcie porządku dziennego sprawozdanie komisji budownictwa o rządowym projekcie ustawy o zmianie organizacji władz i instytucji w dziedzinie budownictwa złożył pos. Beniger (SD).

Projekt ustawy ma na celu usprawnienie działalności władz w zakresie urbanistyki i architektury.

W myśl nowej ustawy w zakresie działania Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury wchodzić będzie naczelny nadzór w sprawach urbanistyki i architektury, projektowanie architektoniczne, planowanie zabudowy miast, osiedli i ośrodków przemysłowych oraz nadzór nad ich planową zabudową, współpraca z wła-

dzami przy ustalaniu standardów budownictwa, nadzór i inspekcja budowlana nad realizacją budownictwa mieszkaniowego oraz ochrona i konserwacja nadzobytkami i dziełami sztuki. Sprawy nadzoru budowlanego nad wykonaniem planów budowlanych przejdą do zakresu działania Ministerstwa Gospodarki Komunalnej.

Sejm ustawę jednomyślnie uchwalił.

OBOWIĄZKOWE DOSTAWY ZBOŻ
Sprawozdanie Komisji: Handlu Wewnętrznego i Spółdzielczości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o rządowym projekcie ustawy o obowiązkowych dostawach zboż — złożył poseł Dachow (ZSL).

Od trzech lat państwo skupuje część nadwyżek zboża w sposób planowy, ustalając rokrocznie formy i zasady tego skupu — stwierdził mówca na wstępie. — W roku bieżącym zachodzi potrzeba ustalenia nie tylko form planowego skupu zboża na zasadzie obowiązkowych dostaw na okres jednego roku, ale potrzeba uchwalenia ustawy

Pierwsze posiedzenie Komisji Ordynacji Wyborczej

WARSZAWA (PAP) Dnia 10 lipca 1952 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nie powołanej na 106 posiedzeniu Sejmu Komisji Ordynacji Wyborczej.

Na posiedzeniu tym Komisja wybrała prezydium w składzie: Przewodniczący — Wicemarszałek Wacław Barcikowski, z-cy przewodn. — pos. Wiktor Kłosiewicz, pos. Józef Ożga-Michalski, sekretarz — pos. Helena Jaworska.

Powrót do Ojczyzny

Dnia 8 lipca br. przybyli do Warszawy emigranci polscy z Francji — szykanowani przez władze francuskie, następnie bezprawnie deportowani na Korsykę za ich zdecydowaną postawę w walce o pokój.

Przybyłych, witali na lotnisku Okęcie przedstawiciele CRZZ, PKOP, Ligi Kobiet, Zw. Bojown. o Wolność i Demokrację oraz liczne delegacje z pocztami sztandarowymi.

CAF - fot. Nowosielski.

o obowiązkowych dostawach zboż, na podstawie której mogłaby Rada Ministrów rokrocznie ustalać rozmiary i formy tych dostaw.

Dynamiczny rozwój naszego przemysłu, dziesiątki powstających na terenie całego kraju wielkich zakładów przemysłowych powodują stały wzrost liczby robotników zatrudnionych w przemyśle i budownictwie, a pochodzących w zdecydowanej większości ze wsi. Ten wzrost ludności pracującej miast wymaga stałego wzrostu zaopatrzenia w żywność.

Z drugiej strony, wieś nasza potrzebuje coraz więcej artykułów przemysłowych. Warunkiem wzrostu produkcji przemysłowej jest m. in. konieczność zaopatrzenia klasy robotniczej w artykuły żywnościowe. Im większy będzie wzrost przemysłu tym więcej robotnicy wyprodukują maszyn rolniczych i nawozów sztucznych, tym większa będzie produkcja rolna.

W TROSCE O PODNIENIE DOBROBYTU MAS PRACUJĄCYCH MIAST I WSI

Państwo nasze, dbając o dobrobyt mas pracujących w mieście i na wsi, musi drogą obowiązkowych dostaw zboż zapewnić klasie robotniczej, inteligencji i młodzieży kształcącej się dostateczną i równomierną zaopatrzenie w chleb, mąkę i inne przetwory zbożowe. Z drugiej strony pozwala to na utrzymanie stałych opłacalnych cen na zboże. W ten sposób Państwo nie dopuszcza do tego by ceny na zboże ustalał spekulant albo kulak. Ponadto Państwo mając odpowiednie zapasy zboż może zapewnić w latach nieurodzaju, klęsk żywiołowych itp., aby nie brakło ludziom chleba zarówno w mieście jak i na wsi.

W latach ubiegłych realizowany był planowy skup zboż. W 1951 r. zdecydowana większość wsi nie tylko pozytywnie ustosunkowała się do skupu, ale również pomogła władzy ludowej w zorganizowaniu i wykonaniu skupu. Skup w r. 1951, który był rokiem mniejszego urodzaju, wykonał się w 102,9 proc. w porównaniu do roku 1950.

Mówca cytując szereg przykładów pozytywnego ustosunkowania się chłopów do akcji skupu. Przypomina również, że Prezydent Rzeczypospolitej w uznaniu zasług w akcji skupu udekorował wielu chłopów małą i średniorolnych wysokimi odznaczeniami państwowymi.

Referowany projekt ustawy przewiduje obowiązkowe dostawy zboż przez: użytkowników gospodarstw indywidualnych, spółdzielnie produkcyjne, zespoły uprawowe, Państwowe Gospodarstwa Rolne i inne uspołecznione gospodarstwa rolne. W myśl projektu obowiązek dostaw dotyczy żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa i mieszanki zbożowej.

WYSOKOŚĆ DOSTAW ZALEŻNA OD JAKOŚCI GLEBY

Projekt ustawy utrzymuje podstawowe zasady, które obowiązywały w 1951 roku. Wykorzystuje jednak doświadczenia nabyte przy realizacji planowego skupu zboż w latach ubiegłych. Projekt ustawy uwzględnia i różnicuje dostawy według jakości gruntów przez przeliczenie obszaru gospodarstw na hektary przeliczeniowe. Umożliwia to ustalenie wysokości obowiązku dostaw w zależności od jakości gleby. Dostawy indywidualne zostaną ustalone na podstawie jednolitych norm gminnych, wyrażonych w kilogramach zboża na 1 hektar przeliczeniowy.

Od obowiązkowych dostaw zboż projekt ustawy wyłącza gospodarstwa małorolne o obszarze do jednego hektara przeliczeniowego. Projekt ustawy przewiduje rozszerzenie zwolnień i obniżek m. in. na osady rybackie o obszarze do 3 ha, o ile ich użytkownicy pracują w przedsiębiorstwach uspołecznionych oraz na gospodarstwa powstałe w ramach akcji osiedleńczej.

Tegoroczny projekt ustawy utrzymuje ulgi rodzinne, ale nie przewiduje ulg hodowlanych, gdyż pomoc hodowlana rolnik otrzymuje przy sprzedaży tuczników.

Gospodarstwom zalegającym w dostawach zboża w roku ub. doliczy się zale-

(Ciąg dalszy na str. 2)

Zespół PGR — Leszno w pow. łęczyckim rozpoczął już sprzęt jęczmienia ozimego przy pomocy radzieckiego kombajnu.

Sprzęt kombajnem w dużym stopniu ułatwia i przyspiesza pracę w tym najgorętszym dla rolnictwa okresie.

Na zdjęciu: Radziecki kombajn prowadzony przez kombajnera Kazimierza Zapotocznego w czasie pracy na polach PGR Leszno. CAF - fot. Szarfhare.

W Olszynie Grochowskiej rozbito namioty miasteczka Złotowego

Miasteczko złotowe na Grochowie wzniesione zostało na dużej przestrzeni 42 ha w pobliżu historycznej Olszyny Grochowskiej. Miejsce wybrane zostało dobrze, jest tu bowiem dogodny dojazd z centrum miasta tramwajami i autobusami z jednej strony i kolej elektryczną do przystanku Olszyna na linii otwoczek — z drugiej strony.

Długim szeregiem ciągną się tu gotowe już na przyjęcie gości złotowych zielone szalasy. Jest ich przeszło tysiąc. Pierwotnie miasteczko obliczone zostało na przyjęcie 12 tys. uczestników Zlotu. Na 26 dni przed terminem, powstała jednak konieczność rozszerzenia miasteczka, które zamiast 12 tys. ma pomieścić 15 tys. młodych przodowników. Podjęte więc zostały roboty dodatkowe, które obecnie są na ukończeniu.

Na terenie miasteczka ustawiono 9 kiosków „Ruchu” i „WSS” na książki, czasopisma, artykuły spożywcze i napoje chłodzące. W najbliższych dniach przybędzie tu jeszcze kilkanaście takich kiosków.

Największą troską kierownictwa budowy są obecnie roboty przy nivelacji i obsianiu terenu. Godną podkreślenia jest postawa warszawskich robotników i urzędników, którzy po pracy zawodowej w fabrykach i biurach, przychodzą na kilka godzin wieczornych pomagać w budowie miasteczka.

Polska ekipa olimpijska przybyła do Helsinek

W dniu 10 bm. przybyła do Helsinek polska ekipa olimpijska. Zawodnicy polscy po przyjeździe do wioski olimpijskiej Otaniem rozpoczęli pierwszy trening.

Drużyna hokeja na trawie udała się do miejscowości leżącej w pobliżu wioski olimpijskiej Kaapaaia gdzie znajduje się boisko treningowe. Pływacy zapoznali się z olimpijską pływanią, a wioślarze przeprowadzili trening na torze regatowym.

OTWARCIE II AKADEMICKICH MISTRZOSTW POLSKI

Dnia 10 bm. w godzinach popołudniowych na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie nastąpiło uroczyste otwarcie II akademickich mistrzostw Polski, które są centralnym przedzlotowym przeglądem osiągnięć sportowych młodzieży akademickiej.

W loży honorowej zasiadli wiceminister szkolnictwa wyższego Krassowska, przewodniczący Zarządu Głównego AZS poseł Szadkowski, za prośbami goście z Ministerstwa Oświaty i Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego oraz z GKKEF.

Wiceminister szkolnictwa wyższego E. Krassowska, przemawiając do zebranej młodzieży, oświadczyła: „Chcemy, abyście wzrastali w uczelniach polskich na wszechstronnie rozwiniętych, zabartowanych, ofiarnych i świadomych budowniczych nowego życia. Polska Ludowa otwiera przed młodzieżą możliwości pracy i nauki, perspektywy twórczego życia. E. Krassowska podkreśliła, że rozwijanie różnych form życia spontaneous jest źródłem pomnażania siły i zdolności młodzieży do dalszej walki i pracy o potęgą Polskę Ludową.

Depesza Prezydenta RP Bolesława Bieruta do Przewodn. Prezydium Wielkiego Hurału Mongolskiej Republiki Ludowej

Do
Towarzysza G. Bumacende
Przewodniczącego Prezydium
Wielkiego Hurału Ludowego Mon-
golskiej Republiki Ludowej
Ulan-Bator

Z okazji 31 rocznicy mongolskiej rewolucji ludowej przesyłam narodo wi mongolskiemu, prezydium Wielkiego Hurału Ludowego oraz Wam osobście, Towarzyszu Przewodniczącym, najserdeczniejsze pozdrowienia w imieniu narodu polskiego i swoim własnym.

Życzę narodowi mongolskiemu dalszych sukcesów w budownictwie socjalizmu i walce o trwały pokój między narodami, którą prowadzi światowy obóz pokoju i której przewodzą Wielki Związek Radziecki.

(—) BOLESŁAW BIERUT

Depesza Marsz. Rokossowskiego do naczelnego dowódcy sił zbrojnych Albanii

Naczelnym dowódcą sił zbrojnych Albańskiej Republiki Ludowej
Generał Armii Enver Hodża

W dniu święta bratniej armii albańskiej przesyłam Wam i Albańskiej Armii Ludowej w imieniu własnym i w imieniu Wojska Polskiego najserdeczniejsze pozdrowienia.

Armia Albańskiej Republiki Ludowej stoi waleśnie na straży zdobyczej ludu albańskiego, wyzwolonego z nie woli faszystowskiej dzięki wiekopomnemu zwycięstwu Armii Radzieckiej w drugiej wojnie światowej.

Związaną nierozdzielalnym braterstwem broni i idei z niezwykłą Armią Radziecką i armiami krajów demokracji ludowej Albańska Armia Ludowa czujnie stoi na straży pokoju i niepodległości swej ojczyzny przed zakusami imperialistycznych podlegaczy wojennych.

Proszę w imieniu własnym i w imieniu Wojska Polskiego przyjąć życzenia dalszego umocnienia sił zbrojnych Albańskiej Republiki Ludowej.

Minister obrony narodowej
KONSTANTY ROKOSSOWSKI
Marszałek Polski

Druga konferencja SED

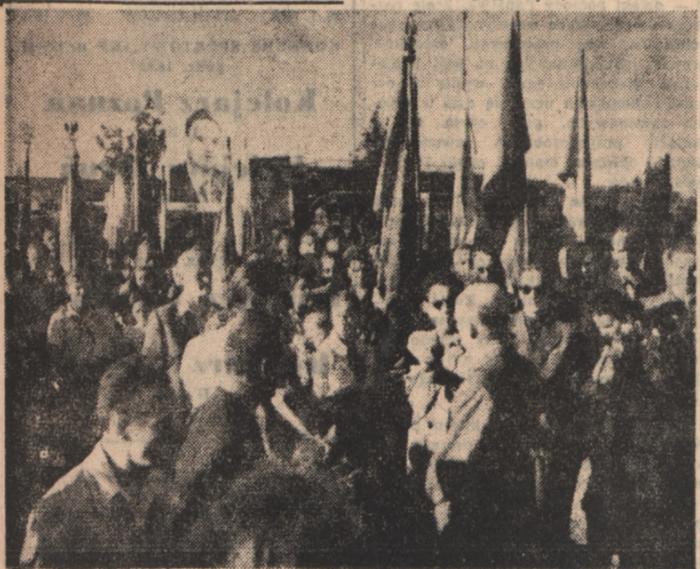
W Berlinie rozpoczęła się II konferencja Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności (SED). Obrady toczą się pod hasłem: „Naprzód w walce o pokój, jedność, demokrację i socjalizm!”

Przy długo nie milknących oklaskach odczytał Wilhelm Pieck pozdrowienia przekazane przez WKP(b) dla II konferencji SED. Pieck wyraził w imieniu konferencji podziękowanie za te pozdrowienia.

Następnie wybrano prezydium honorowe konferencji, w skład którego weszli: Wódz i Nauczyciel mas pracujących świata Józef Stalin oraz Mao Tse-Tung, Kim Ir-Sen, Bolesław Bierut, Klement Gottwald, Maurice Thorez, Makias Rakosi, Palmiro Togliatti, Wyżko Czerwenkow, Gheorghiu Dej, Harry Pollitt, Enver Hodża, Dolores Ibarruri, Eugene Dennis.

Konferencja wybrała później poszczególne komisje.

Z kolei odczytał głos sekretarza generalnego SED Walter Ulbricht, który wygłosił referat pt.: „Sytuacja obecna i nowe zadania Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności”.

106 posiedzenie Sejmu Ustawodawczego

(Dokończenie ze str. 1)

głości do obecnych dostaw. Tolerowanie bowiem takich dostawców, którzy nie wykonali swych obowiązków, stanowiłoby przysięgę dla podstawowych mas małych i średniorolnych, ofiarne wypełnianie ich obowiązków wobec Państwa.

OBOWIĄZEK MIAREK I ODSPYWÓW

Obowiązek miarek i odspywów zostanie wprowadzony z powrotem na terenie całego kraju. Wznowienie od miarek i odspywów określi Rada Ministrów w specjalnym zarządzeniu. Projekt zapewnia wszystkim chłopom, którzy dostarczają w nakazanych terminach określone ilości zbóż, swobodne rozporządzanie całą pozostałą nadwyżką.

Sankcje karne utrzymane zostały tak, jak w dekrecie o planowym skupie zbóż z dnia 23 lipca 1951 r.

Plan przewiduje podwyższenie rozmiarów skupu średnio w skali krajowej o około 5 proc. w stosunku do roku ub. Biorąc pod uwagę tegoroczne urodzaje zbóż trzeba stwierdzić, że wzrost masy skupu jest mniejszy aniżeli wzrost urodzaju.

Czas obowiązków dostaw został skrócony o jeden miesiąc. W związku z tym wiele spółdzielni produkcyjnych podejmuje ambitny plan dokonania części emolwotów od razu na polach. Wcześniejże emolwoty i dostawy przysięgają nie tylko zaopatrzenie klasy robotniczej w chleb, lecz również szybkiej dawać zboża dla jesiennej akcji siewnej.

WALKA Z KUMOTERSTWEM NA WSI

Mówca przypomina, że w myśl wskazań Prezydenta Bieruta, zawartych w referacie wygłoszonym na VII Plenum KC PZPR, organizacje polityczne i społeczne muszą w większym niż dotąd stopniu wziąć udział w skupie plodów rolnych i kontrolować, aby wymiary dostaw obowiązkowych były zgodne z ustawowymi normami, aby żadne kumoterskie stosunki nie wypaczały tych norm w praktyce.

Kończąc przemówienie poseł Dachow oświadcza:

Szeroka praca polityczna na wsi, pełna mobilizacja aktywów, stała kontrola przebiegu obowiązkowych dostaw, natychmiastowe usuwanie błędów i usterek, stosowanie słusznych i łagodnych środków oporu — oto środki i droga do pełnego i zwycięskiego wykonania obowiązkowych dostaw, do wzmocnienia spójni ekonomicznej między wsią i miastem, do zacieśnienia sojuszu robotniczo-chłopskiego w walce o pokój i realizację zadań Planu 5-letniego.

W dyskusji zabierali głos posłowie: Ożga-Michalski (ZSL), Dechnik (PZPR) i Wanda Jarmulowicz (PZPR).

W głosowaniu Sejm ustawę o obowiązkowych dostawach zbóż uchwalił jednomyślnie.

NOWA USTAWA O PRAWIE AUTORSKIM

Posel Kruczkowski (PZPR) referował z ramienia Komisji Kultury i Sztuki oraz Prawniczej i Regulaminowej rządowej

projekt ustawy o prawie autorskim. Dawna przedwojenna ustawa — oświadczył on — nie uwzględniała wielkiej społecznej funkcji twórczości kulturalnej i odzwierciedlała antagonistyczne stosunki pomiędzy twórcą a przedsiębiorcą rozpowszechniającym jego dzieło. Prawo autorskie służyło w gruncie rzeczy przedsiębiorcy. Obecnej ustawie przyświeca idea pełnego zharmonizowania moralnych i materialnych interesów twórcy z interesem publicznym, z dążeniem do wszechstronnego udostępnienia dóbr kulturalnych całemu narodowi.

Ważną innowacją jest, że ustawa, zabezpieczając szerzej niż dotychczas moralne interesy twórcy i ochronę nienaruszalności jego dzieła, wprowadza gwarancje prawne dla zabezpieczenia interesu publicznego w zakresie upowszechniania wiedzy i kultury. Rada Ministrów może mianowicie, nawet bez zgody twórcy lub jego następcy prawnego, zezwolić na rozpowszechnianie utworów wzgl. na przeróbkę np. dla potrzeb scenicznych, radiowych itp. Dotyczy to jednak — za życia twórcy — jedynie utworów już uprzednio opublikowanych, przy czym twórca zachowuje w takim wypadku pełne prawo do ochrony swych dóbr osobistych oraz prawo do wynagrodzenia.

Posel sprawozdawca przytacza przykład spuścizny poetyckiej Cyprjana Norwida, przez długi czas nieznaną i niedostępną tylko dlatego, że żadne środki prawne nie były w stanie zmusić przypadkowego właściciela rękopisów do ich opublikowania.

Nowa ustawa skracca czas trwania autorskich praw majątkowych po śmierci twórcy do lat 20, jako że okresu wystarczającego dla zapewnienia dziełom twórcy możliwości ukończenia nauki i osiągnięcia środków utrzymania przez pracę zawodową.

Usuwanie nadmiernej dowolności istniejącej dotychczas w zakresie majątkowych praw autorskich, ustawa przewiduje, że Rada Ministrów może określać zasady i stawki wynagrodzenia twórców. Podkreślając, że projekt ustawy jest ważnym ogniwem polityki kulturalnej Państwa Ludowego na odcinku prawa autorskiego i konsekwentnie rozwija zasady wyrażone w projekcie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, poseł Kruczkowski wnosi o uchwalenie ustawy z poprawkami komisji.

W dyskusji zabierali głos posłowie: Kaliszewski (SD) oraz Nalkowska (bezp.). Po uchwaleniu przez Sejm ustawy o prawie autorskim, wicemarszałek Barcikowski zgłasza na podstawie art. 57 regulaminu sejmowego i w porozumieniu z konwentem seniorów — wniosek w sprawie powołania Komisji Ordynacji Wyborczej.

POWOŁANIE DO ŻYCIA KOMISJI ORDYNACJI WYBORCZEJ

Sejm jednomyślną uchwałą przyjął ponowny skład Komisji Ordynacji Wyborczej.

Do komisji tej weszli z ramienia klubu poselskiego PZPR posłowie: Antoni Alster, Marjan Czerwiński, Władysław

Dworakowski, Helena Jaworska, Wiktor Kłosiewicz, Oskar Lange, Roman Nowak, Edmund Pszczółkowski i Irena Sztachalska; z ramienia klubu poselskiego ZSL posłowie: Mikołaj Dachow, Michał Gwizdowicz, Aleksander Juszkiewicz, Józef Ożga-Michalski, Zofia Tomczyk i Czesław Wycech; z ramienia klubu poselskiego SD posłowie: Wacław Barcikowski, Leon Chajn, Maria Jaszczukowa, Jerzy Jońdowski i Stanisław Kulczyński; z ramienia kat.- społ. klubu poselskiego posłowie: Jan Frankowski oraz bezpartyjni posłowie: dr Henryk Kołodziejaki i Zofia Nalkowska.

W imieniu Komisji Finansowo-Skarbowej poseł Sobol (SD) zreferował projekt ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach społecznych oszczędzania. W myśl nowej ustawy uczestnicy funduszu „b” mogą pokrywać raty na państwowy fundusz ziemi i raty elektryfikacyjne z nagromadzonych do 31 grudnia roku ub. oszczędności (SFO), o ile — gdy idzie o wpłaty elektryfikacyjne — są posiadaczami małych i średniorolnych gospodarstw.

Sejm przyjął ustawę bez dyskusji.

W ostatnim punkcie porządku dziennego poseł Potapczuk (PZPR) zreferował projekt ustawy o zmianie dekretu o podatku gruntowym.

ZMIANA DEKRETU O PODATKU GRUNTOWYM

Zmiany, jakie wnosi nowa ustawa, wymykają z szybkich postępów rozbudowy naszej gospodarki narodowej. Wkład rolnictwa do tego dzieła, chociaż stale się zwiększa, jest zbyt mały w stosunku do wkładu klasy robotniczej, zwłaszcza w warunkach, jakie wsi obecnie posiada. Zmiany oparte są na sprawiedliwej, klasowej polityce podatkowej na wsi.

Omawiając poszczególne elementy tych zmian, poseł sprawozdawca zwraca się przede wszystkim uwagę na przepisy przeciwdziałające sztucznemu rozdabnianiu gospodarstw kułackich przez pozorne działy rodzinne.

Ustawa nakłada obowiązek podatkowy w wypadku zbycia lub przejęcia gospodarstwa na tego, kto dokonał zmian na gruntach przejętych.

Drugą istotną zmianą jest zwiększenie o 10 proc. norm przychodowości, stanowiących podstawę opodatkowania — dla gospodarstw rolnych położonych w pobliżu wielkich ośrodków miejskich, ponieważ gospodarstwa te mają odpowiednio większe możliwości uzyskiwania dochodów ze sprzedaży swych produktów.

Ustawa zwalnia na trzy lata od obowiązku płacenia podatku gruntowego osoby, które zagospodarowały odłogi i ugory, względnie które objęły w użytkowanie gospodarstwa na Ziemiach Odzyskanych.

W związku ze stałym wzrostem dochodowości gospodarstw rolnych i zniesieniem od 1 stycznia 1952 roku obowiązku wplat na FOR, ustawa podwyższa górną granicę stawki podatkowej. Ustalenie nowej progresji stawek przychodowości gospodarstw rolnych jest dalszą realizacją zasady ograniczania kułaka.

W nowej ustawie stworzone zostały specjalnie dogodny warunki podatkowe dla różnych form zespolowego korzystania z gruntów (np. hal wypasowych, wspólnych pastwisk).

Opodatkowaniu podlegać będą obecnie dochody osiągane przez rolników z turmaństwa na budowach.

KOMU PRZYSLUGUJA ULGI?

Ulgi w podatku gruntowym przysługują — w myśl ustawy — gospodarstwom rolnym o dochodowości do 12.400 zł rocznie. Ulgi będą wynosiły od 25 do 100 proc. wymiaru podatku zależnie od ilości dzieci. Zachowuje się również ulgi z powodu klęsk żywiołowych itp. Minister Finansów może zwalniać z obowiązku podatkowego niektóre grupy rolników, np. członków zrzeszeń uprawy ziemi.

Posel Stasiak (ZSL) podkreślił odmiennosc celów podatku gruntowego w Polsce kapitalistyczno-obszarniczej i przypomniał — budzące wówczas powszechne oburzenie na wsi — bezwzględne metody aparatu skarbowego, który niejednemu chłopu zabierał na podatek

ostatnią krowę. Wpływy z podatku były używane wówczas na wzmocnienie policyjno-biurokratycznego aparatu ucisku i nie służy na potrzeby ogólnonarodowe. Obecnie chłop wie, że podatek idzie na rozbudowę przemysłu, oświaty i służby zdrowia, na naukę chłopskich dzieci, na rozwój produkcji maszyn rolniczych — służy więc wsi i całemu narodowi.

W przeciwieństwie do zasad przedwojennych, obecnie główny ciężar podatku przeniesiony został na bogate gospodarstwa, które płacą z ha o wiele więcej niż pracujący chłop.

Przychodowość i dobrobyt wsi znacznie wzrosły w stosunku do lat ubiegłych — stwierdza poseł Stasiak — musi więc zwiększać się również wkład wsi do dzieła wzniesienia sił Ludowej Ojczyzny.

Aktyw ZSL i jego członkowie — zapewnia mówca w zakończeniu — będą obok członków PZPR w pierwszych szeregach tych chłopów, którzy przed terminem i w pełni spełnią swój obowiązek podatkowy, by w ten sposób umocnić sojusz robotniczo-chłopski — podstawę Państwa Ludowego.

Szczegółową analizę znaczenia nowej ustawy na tle wyciecznych VII plenum KC PZPR w sprawie wzmocnienia spójni gospodarczej pomiędzy miastem i wsią dał w swym przemówieniu poseł Baranowski (PZPR). Stwierdził on przede wszystkim, że klasa robotnicza dźwiga zasadniczy ciężar naszego budownictwa. Klasa robotnicza, która zwiększyła w roku bieżącym produkcję przemysłową do poziomu prawie dwukrotnie wyższego niż w roku 1949, zapewnia tym samym niezbędny wzrost akumulacji socjalistycznej, ce z kolei pozwala realizować nasze wielkie plany inwestycyjne. Podczas gdy np. w 1951 roku wydatki budżetu Państwa wynosiły około 52 miliardów zł, a plan inwestycyjny — 25 miliardów zł, to obciążenia wsi wynosiły 2.349 mln. zł, co stanowiło około 5,5 proc. wpływu budżetowych, wliczając już podatek gruntowy, SPOR, państwowy fundusz ziemi, pożyczkę itd. Podobnie kształtują się wpływy ze wsi również i w roku bieżącym.

Mówca ocenia dotychczasowy udział wsi w kształtowaniu się dochodów budżetowych jako tym bardziej niedostateczny, że dochody wsi poważnie wzrosły w ostatnich latach, przede wszystkim właśnie wskutek rozwoju przemysłu i związanego z tym — zwiększonego zapotrzebowania na produkty rolne.

Nawiązując do stwierdzonego przez Prezydenta Bieruta w referacie na VII plenum KC PZPR zjawiska przepompowywania części dochodów klasy robotniczej do wsi, mówca podkreślił, iż skrzywienie w podziale dochodu narodowego dzieje się wtedy, kiedy Państwo Ludowe i klasa robotnicza coraz więcej świadczą dla wsi. Wydatki Państwa, na meliorację, elektryfikację wsi i oświatę rolniczą oraz na dopłaty do nawozów sztucznych, sprzedawanych poniżej kosztów własnych, wynosiły w 1950 r. 949 milionów zł, podczas gdy w roku bieżącym budżet przewiduje na pomoc dla rolnictwa 1,3 miliarda zł, nie licząc dopłaty Państwa do nawozów sztucznych.

Dzięki zmianie warunków umów kontraktacyjnych na trzodek chlewną wiesi otrzymała w pierwszym półroczu bież. roku o 184 milionów zł i nabyła o 175 tys. ton węgla więcej niż otrzymałaby przy poprzednich warunkach. Zmiana cen na bydło i cielęta da rolnikom w roku bieżącym dodatkowo 214 milionów zł, a z zakontraktowanych rzepaków i innych roślin olejnych, chmielu i warzyw chłop otrzymają o około 120 milionów zł więcej.

Rosną też kredyty krótkoterminowe na zakup nawozów i nasion, na zagospodarowanie odłogów, na rozwój hodowli itp. W roku ubiegłym kredyty te wyniosły 725 milionów zł, a w ciągu 4 pierwszych miesięcy br. udzielono chłopom kredytów na sumę 487 milionów zł.

DZIĘKI POMOCY PAŃSTWA WZROSTA MECHANIZACJA ROLNICTWA

Rolnictwo nasze dokonuje wielkiego kroku naprzód w dziedzinie mechanizacji — dzięki pomocy Państwa. Stale rozszerza się też pomoc weterynaryjna, agro techniczna, sieć przedszkoli, ośrodków zdrowia, izb porodowych na wsi. Wielokrotnie więcej niż przed wojną synów i córek chłopskich uczy się dziś w szkołach zawodowych, przy czym np. w szkołach przysposobienia zawodowego młodzież chłopka stanowi około 70 proc. stypendystów.

Wszystkie te zdobycze — stwierdza poseł Baranowski — zawdzięczają pracujący chłopci stalemu umacnianiu sojuszu robotniczo-chłopskiego, zawdzięczają przede wszystkim wielkiemu wysiłkowi klasy robotniczej. Toteż w odpowiedzialni na codzienne przykłady oddania i bohaterstwa klasy robotniczej musi zwiększyć się wkład wsi w wielkie dzieło naszego socjalistycznego budownictwa.

Zgłaszając w imieniu klubu poselskiego PZPR poparcie dla projektu ustawy, poseł Baranowski stwierdza, iż treść dokonanych zmian odpowiada klasowym interesom chłopów małych i średniorolnych, interesom naszej gospodarki, sprawie umocnienia spójni pomiędzy miastem a wsią, odpowiada zdaniom

popiębienia sojuszu robotniczo-chłopskiego.

W głosowaniu Sejm jednomyślnie uchwalił.

Na tym porządek dzienny został wyczerpany.

O terminie następnego posiedzenia nastąpi oddzielne zawiadomienie.

Sport

„KRÓL STRZELCÓW” ANIOŁA NA MURAWIE BYDGOSKIEJ

Czy szturm zespołów II ligi na pozycje klubów I-ligowych uda się lub zakończy fiaskiem? Tak należałoby stołmukować pytanie przed wielkim czwórmeczem pikarskim, organizowanym z okazji otwarcia Stadionu Leśnego Kolejarza Bydgoszcz. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż na nowej murawie bydgoskiej dojdzie do b. interesujących pojedynków. Zważmy tylko: do stolicy Pomorza przyjeżdżają w swym najsilniejszym składzie drużyny I ligi: Kolejarz Poznań i Kolejarz Warszawa, by stanąć w szranki przedwice drużynom II ligi: Kolejarzowi Toruń i Kolejarzowi Bydgoszcz.

W dwudniowej rewii ujrzymy zawodników, należących do czołówki pikarstwa polskiego. Atak Kolejarza Poznań poprowadzi np. Anioła, postrach bramkarzy boisk całego kraju. Mając zaś jako partnerów Gogolewskiego, Kołtuniaka, Czapczyka, Tarke i innych z pewnością złoży celujący egzamin z umiejętności strzeleckich.

O sile drużyny „czarnych koszuł” (Kolejarza Warszawa) przekonaliśmy się już niejednokrotnie. Atak Kolejarza stołecznego prowadzony przez Łacza, łącznie z Kobylańskim i Szularcem, mając oparcie o niezawodnego Boraucha w bramce będzie na pewno atrakcją turnieju. Nie bagatelizujmy również formy Kolejarza Toruń. Podczas ostatniego tournée po ziemiach południowych kolejarze toruńscy odnieśli cenne zwycięstwa nad Włókniarzem Krosno i liderem II-ligi Ogniwem Tarnów. Wreszcie nie można zbyć milczeniem gospodarzy. Grając narazie na własnym boisku nie będą chcieli sprawić zawodu publiczności bydgoskiej.

Czwórmecz Kolejarza otrzyma b. staranną obsługę sędziowską z międzynarodowym arbitrem Wł. Przybyszem na czele. Przypominamy, iż w sobotę, 12 bm. o godz. 16.30 walczą Kolejarz Poznań z Kolejarzem Toruń, a o godz. 18 Kolejarz Warszawa z Kolejarzem Bydgoszcz. W przerwie — popis gimnastyczny. W niedzielę o godz. 15 uroczyste otwarcie stadionu, połączone z defiladą 1000 sportowców. O godz. 16 walczą pokonani o 3 i 4 miejsce, natomiast o godz. 18 zwycięzcy o 1 i 2 miejsce tego atrakcyjnego turnieju.

KTO ZWYCIĘZY W CZWÓRMECZU ZS KOLEJARZY?

Jeszcze tylko do jutra przyjmujemy kupon konkursu sportowego nr 17. Uczestnicy jego muszą odgadnąć końcowe wyniki dwóch spotkań, które rozegrane zostaną w sobotę, 12 bm. w Bydgoszczy z okazji otwarcia Stadionu Leśnego Kolejarza przy ul. Północnej. Kto zwycięży w pojedynku I-ligowym Kolejarza Poznań z II-ligowym Kolejarzem Toruń oraz I-ligowym Kolejarzem Warszawa z II-ligowym Kolejarzem Bydgoszcz oto zadanie, które stawiamy do rozwiązania uczestnikom konkursu.

W niedzielę, 13 bm. zamieścimy odrębny kupon sportowy. Znajdą się już w nim pary zwycięzców i pokonanych. Ważność będą one w tym dniu o 1 i 2 miejsce oraz o 3 i 4 miejsce. Tak więc w zasadzie konkurs składa się z dwóch części, jednakowoż oddzielnie traktowanych i nagradzanych.

Przypominamy raz jeszcze, iż termin składania kuponów w redakcji IKP Bydg. ul. Armii Czerwonej 20 upływa w sobotę, 12 bm. o godz. 17, natomiast przy wejściu na Stadion Leśny Kolejarza będzie można składać kupon do specjalnych skrzynek do chwili rozpoczęcia spotkań tj. godz. 16.30. Końcowy termin dla kuponów niedzielnego konkursu podamy oddzielnie. Dla zwycięzców przeznaczymy nagrody książkowe.

12. 7. 1952 BYDGOSZCZ 12. 7. 1952

KONKURS SPORTOWY IKP nr 17—18
godz. 16.30

Kolejarz Poznań
I liga

Kolejarz Toruń
II liga

Wynik .....

godz. 16.00

Kolejarz Warszawa
I liga

Kolejarz Bydgoszcz
II liga

Wynik .....

Imię .....

Nazwisko .....

Adres .....

Ze sportu

14 piłkarzy Pomorza na mecz z FAC (Wiedeń)

Mecz sparingowy dwu zespołów, który odbył się — jak już podaliśmy — w Toruniu, pozwolił władzom piłkarskim naszego okręgu zorientować się w aktualnej formie zawodników. Nie od rzeczy będzie powiedzieć, że w sparingu wszyscy zawodnicy starali się wykazać maksimum swych umiejętności. Widać było, że poważnie przygotowali się do tej próby, że perspektywy reprezentowania Pomorza w meczu międzynarodowym potraktowali jak należy: jako egzamin, który miał zadecydować o zaszczytnym wyróżnieniu.

Ocenili to właściciele nasze władze piłkarskie, czego dowodem jest wstawienie do grupy 14 zawodników wyznaczonych do reprezentacji również i graczy z zespołu B, choć zespół ten uległ wysoko zespołowi A. Wzięto również pod uwagę St. Nowaka, który z powodu lekkiej kontuzji nie mógł grać w Toruniu, wykazuje

jednak ostatnio b. dobrą formę.

Wymienimy więc teraz 14 wybranych na międzynarodowe spotkanie, które — jak wiadomo odbędzie się już 17 bm. w Bydgoszczy na nowym stadionie Kolejarza: Burchardt, Dziadek, Przybylski (wszyscy Gwardia Bydg.), Kuchnicki, Michalak, Wojciechowski, Manowski, Musiał, Minzdorf, Cirkowski (wszyscy OWKS), Nowak St., Nowacki I (Kolejarz Bydg.), Muszala i Rembecki (Kolejarz Toruń). Z tej czternastki zostanie wyłoniona ostateczna reprezentacja, zostanie również jeszcze dodatkowo wyznaczony bramkarz rezerwowo.

Wobec wielkiego popytu na bilety na mecz FAC — Pomorze przypominamy, że można je nabyć wyłącznie w przedsprzedaży w „Orbisie”.

FAC WIENIEŃ — GWARDIA 1:1

Międzynarodowy mecz piłkarski rozegrany w Krakowie pomiędzy wiedeńską drużyną FAC a zespołem Gwardii, uzupełnionym kilkoma zawodnikami OWKS zakończył się wynikiem remisowym 1:1 (1:0). Bramkę dla drużyny wiedeńskiej zdobył Dommanich, dla Gwardii — Kroczek.

KOLEJARZ WARSZAWA — BUDOWLANI GDAŃSK 3:2

W ub. czwartek odbyło się w Gdańsku ostatnie spotkanie z cyklu rozgrywek o Puchar Złoty między miejscową drużyną Budowlanych a Kolejarzem Warszawa.

Mecz zakończył się zwycięstwem drużyny warszawskiej 3:2 (2:0).

Bramki dla zwycięzców zdobyli: Szularz i Kobylański — 2, dla pokonanych obie bramki zdobył Kupcewicz.

„DAILY WORKER” — LONDYN

DZIS: Pelagii
JUTRO: Jana

WAZNIEJSZE TELEFONY: Straz Po-
sarna 44-14 Pogotowie PCK 1000 Tak-
sowki 3655 i 3962 Informacja PKP 1187.

Wielki Złotowy z Bydgoszczy

Samum uliczny
Na ul. Grunwaldzkiej trwaja jes-
cze prace przy zakladaniu chodnikow i jezdn. Caly odcinek drogi

Ochładzające

Upaly sa dosc tegie. Dlatego tez wszystkim pragnacym sie ochladzic polecamy goraco (w celach... chlodzacych) udanie sie spacerkiem

Las to nie smietnik!

Bydgoszczanie chetnie spedzaja niedziele i swieta na lonie natury poza miastem. W Smulakach lub w Chmielnikach. Zapominaja jednak ze nie nalezy smiecic w lasach i na piazach.

Stare papiery to cenny surowiec
KZG i PKP niszcza makulature

(S) Rząd mając na uwadze ogromne znaczenie jakie daje zbiórka makulatury dla naszej gospodarki narodowej, wydał dekret zobowiązujący wszystkie zakłady pracy do racjonalnej zbiórki tego drogiego surowca.

960 przodowników jedzie do Warszawy na Złot

W akcji agitacyjnej przed Złotem Młodych Przodowników Budowniczych Polski Ludowej wzięło udział dotychczas na terenie Bydgoszczy 17.351 młodzieży. Wielkimi osiągnięciami poszczycić się mogą brygady młodzieżowe bydgoskich zakładów produkcyjnych, które podjęły zobowiązania na łączną sumę 5 milionów złotych.

Gdzie dzisiaj zebrania?
Wybieramy komitety blokowe

- Blok nr 372 obejmujący ul. Wąwozową od nr 2 do 8, ul. Wysoką od nr 2 do 20 oraz ul. Koszarową całą, zebranie przy ul. Koszarowej 22a o godz. 18.
Blok nr 373 obejmujący ul. Wysoką od nr 1 do końca i od nr 22 do końca, zebranie przy ul. Wysokiej nr 30 o godzinie 18.
Blok nr 374 obejmujący ul. Stawową od nr 1 do 23 i od nr 2 do 24, zebranie przy ul. Stawowej nr 22 o godz. 18.

KZG nie zmieni swego postępowania.

Identycznie przedstawia się sprawa ze zbiórki makulatury na dworcu PKP w Bydgoszczy, gdzie nie zbiera się makulatury na bieżąco lecz wyrzuca ją na śmietnik. W związku z tym komisja sporządziła protokół do WRN z prośbą o ukaranie kierownika KZG ob. Stanisława Lisowskiego i pracownika PKP Wiktora Scholtzmana.

Piękny gest MPK Autobusy zawiozą kibiców na nowy stadion

Oddanie do użytku nowego obiektu sportowego, jakim jest Stadion Leśny Kolejarza Bydgoszcz przy ul. Północnej, niewątpliwie postawiło na ostrzu noża problem komunikacji: w jaki sposób dojadą na stadion? Tramwajem, jak wiadomo, dojedziemy tylko do dworca głównego (skąd przez ul. Zymn. Augusta i drogą przy cmentarzach dojedziemy na stadion) lub też do skrzyżowania Al. 1 Maja z ul. Chodkiewicza (skąd pieszo trzeba przebyć odcinek Al. 1 Maja do skraju lasu gdańskiego, gdzie po lewej stronie usadowił się Stadion Leśny przy ul. Północnej).

Chcąc choćby częściowo zaspokoić i ułatwić dowóz publiczności pod sam stadion Dyrekcja MPK z dyr. Grzegorzewskim i kier. Łapawą na czele wykazała dużo zrozumienia i troski o dobro sportowców. Mianowicie z okazji otwarcia nowego stadionu uruchomione będą dodatkowe autobusy. Kursować one będą na dwóch trasach. Od końcowych przystanków tramwajowych przy dworcu i Al. 1 Maja (róg Chodkiewicza) do stadionu przy ul. Północnej. W sobotę, 13 bm. od godz. 15.30 do 19.00, a w niedzielę, 13 bm. od godz. 14 do 21.00. Tak więc kto nie chce skorzystać z przyjemnego spaceru dojedzie na Stadion Leśny Kolejarza tramwajem i autobusem.

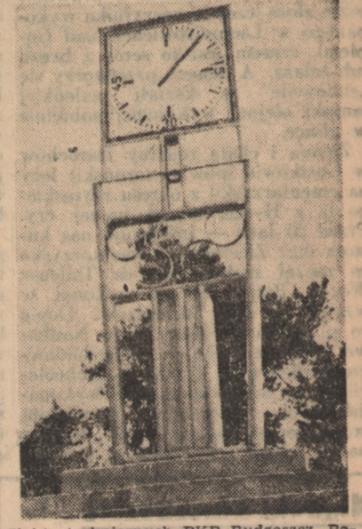
Pod adresem publiczności kierujemy apel o zachowanie należytego porządku przy wsiadaniu do autobusów. W interesie własnym oraz taboru komunikacyjnego. Chcemy bowiem z niego korzystać jak najczęściej i jak najdłużej.

Odpowiedzi PRAWNIKA

- (b) Stan. 6. Brak kwalifikacji do wykonywania czynności technicznych, których pracownik podjął się umownie, uprawnia pracodawcę do niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę.
(b). Helena Sobol. Przysługuje Pani renta. Należy odpowiedni wniosek złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. (195a).

Kronika WIELKIEGO CZYNU

Zanim jednak wskazówka zegara bolskowego po próbie piłkarskiej „godzinie” nie wróci posłusznie do... bazy wyjściowej, zatrzymujemy się na 7 minut. Już za 38 minut, pomnożonych przez godzinę, gwizdek sędziego uruchomi skomplikowany mechanizm jednego z nie liczonych w Polsce czasomierzy, nie poruszanych napędem... ręcznym. O to postarali się dzielni pracownicy Warsztatów

Elektrotechnicznych PKP Bydgoszcz. Poznaliśmy ich wczoraj. Dziś produkujemy ich dzieło. Jutro — na własne oczy skontrolujemy z zegarem... przed oczyma (nie w ręku!) premierę piłkarską na Stadionie Leśnym Kolejarza Bydgoszcz.

Zostawmy jednak siebie w spokoju. Przynajmniej do jutra. Pomówmy natomiast lepiej o intensywnym tempie robót budowniczych stadionu. Stało się to nie bez przyczyny. Początkowo uciążliwym rozpalilo entuzjazm, wyzwoliło dodatkową energię. Tej wystarczyło na przedterminowe: wybudowanie głównej alei i dróg, dyslokację 50 stalowych masztów, wykończenie boiska, postawienie nowych bremek, połączenie stadionu z systemem sieci wodnej itd.

I znowu możnaby w nieskończoność mnożyć przykłady ofiarności, dowody przywiązania i bezinteresownego poświęcenia. Pokwitujmy je generalnie. I bezimiennie (z braku miejsca). Z satysfakcją zaś stwierdzmy oficjalnie: I etap Wielkiego Czynu zbliżył się do mety.

PRZECHYB ZNALEZIONE

- * Dokumenty na nazwisko Domański Marian znalezione 9 bm. przy ul. Wł. Bełzy.
* 2 klucze do mieszkania w tym jednym patentowany znalezione 9 bm. przy ul. Śniadeckich. Odebrać w dziale kroniki.

ODDZWIĘKI naszym artykułom

„CENTROGAL” CONTRA SKŁADY DETALICZNE

W odpowiedzi na notatkę, zamieszczoną w nr 140 IKP pt. „Guzikowa dola” otrzymaliśmy wyjaśnienie Woj. Przedsiębiorstwa Hurtu Galanterijnego „Centrogal”, w którym komunikuje nam, iż jest głównym gestorem i jako taki zajmuje się rozprowadzaniem wszelkich artykułów galanterijnych, m. in. również guzików.

Jeśli chodzi natomiast o braki w zaopatrzeniu sklepów w guziki, to sprawa, w tłumaczeniu „Centrogalu” wygląda następująco: „Obowiązkiem sklepów detalicznych jest stałe posiadanie pełnego asortymentu guzików. Czemu tak nie jest? Na to pytanie powinny dać odpowiedź dyrekcje poszczególnych placówek handlu detalicznego. Gdyż jeśli chodzi o „Centrogal” to magazyny są zaopatrzone w duży asortyment guzików i mogą zaspokoić żądania klientów.

Tyle „Centrogal”. Co na to dystrybutorzy? (808)

CO? GDZIE? KIEDY?

- KINA
Pomorzanin: Akcja „B” (16, 18 i 20).
Wolność: Załoga (16, 18, 20).
Orzeł: Małżeństwo aktorki (17 i 19).
Polonia: Cywil na stadionie (17, 19, 15).
Mir: Wesołe kumoszki z Windsoru (19).
Gryf: Kłopoty referenta Trziszki (17, 19).
Bagatela: Za cenę życia (20, 45).
Bałyk: Szalony lotnik (17 i 19).
Rozmaitości: Przegląd Muzeum „Leon Wyczółkowski w setną rocznicę urodzin” godz. 9-14 w środę i piątek godz. 12-19).
FOTOPLASTIKON
Kraina dawnych Indian (godz. 14-20).
DYŻURY
Dyżur nocny (godz. 22-3) apteka nr 39, Al. 1 Maja 5 (tel. 23-46) i apteka nr 12, ul. Grunwaldzka 37 (tel. 34-31).
WYSTAWY
Pom. Dom Sztuki: „Wielki pisarz Czechosłowacji — Alojzy Jirasek” (godz. 10-13 i 16 - 19).
Czeskie pieśni ludowe i masowe, 19.15 Reportaż z POM-u Mała Grzywna w opr. red. B. Kubatka.

OBWIESZCZENIA

ZARZĄD ENERGETYCZNY OKR. PÓŁNOCNEGO ZAKŁAD ZBYTU ENERGII BYDGOSZCZ zawiadamia wszystkich odbiorców energii elektrycznej, że począwszy od dnia dzisiejszego do dnia 17 bm. włącznie, Zakłady Przemysłowe pracujące na trzy zmianny winny ograniczyć o 30 proc. swój pobór mocy elektrycznej w godzinach od 6 - 11-tej i od 21 - 22.30. Natomiast Zakładom jedno i dwuzmianowym zabrania się do dnia 17 bm. pracę w pierwszej zmianie (6 - 14), a obciążenie i zmiany przerwocień należy na godziny nocne (22 - 6). Zarządzenie niniejsze jest podkrytowane brakiem wody w naszych elektrowniach wodnych. (5760k)

PRACOWNICY POSZUKIWANI

PRACOWNICY FIZYCZNI potrzebni zaraz REJENOWE BIURO HANDLU SPRZĘTEM SAMOCHODOWYM BYDGOSZCZ, ul. Chodkiewicza 19 - wynagrodzenie dobre. (5759k)

ZAMIANY

DUŻY pokój niekrepującym wejściem, używalnością kuchni, łazienki Toruniu, zamienię na podobny Bydgoszczy. Adres wskaże IKP Bydgoszcz

POKOJU POSZUKUJĄ

PRACUJĄCA panienka poszukuje skromnie umeblowanego pokoju Pomorska 46-2 (5727)

POKOJE WOLNE

2 POKOJE kuchnia wygodami, centrum, zapewnienie DWÓCH uczniów szkół na 2 duże lub 2 mniejsze nych na wspólny pokój w śródmieściu. Adres przy rodzinie przyjmie od zaraz. Oferty IKP Bydgoszcz. (5741g goszcz, 5730* (5730g)

SPRZEDAŻ

MŁODE „Dogi - Arleki” sprzedam. Hława, Rynek 20. (5717k)

WÓZEK koszykowy, głęboki sprzedam. Bydgoszcz Długa 8-6. (5635g)

SYPIALNIE kompletna, szafa, fotele, bielizniarkę sprzedam. Plac Piastowski 13 podwórko do 12-tej. (5750g)

MOTOR spalinowy 6,5 KM sprzedam lub zamienię na konia. Cicha 49-1. (5731g)

ROWER męski i damski sprzedam. Weiniany Rynek 7 od godz. 10-12-tej. (5725g)

KUPNO
DOMEK lub małą willę kupię. Oferty IKP Bydgoszcz „5754”. (5754g)

DOM względnie część domu kupię. Oferty IKP Bydgoszcz „5753”. (5753g)

Papier biały gazet. rot mat. kl. VII 50 g 94 cm. E-III-11162

Anna Maria Ewa Naglerówna
przeżywszy lat 24 — maturzystka Techn. Finans. w Bydgoszczy
Pogrzeb odbędzie się w piątek dnia 11. VII. br. o godz. 17.30 z kaplicy cmentarza Nowofarnego.
Msza św. za spókoj duszy ś. p. zmarłej odprawiona zostanie w sobotę dnia 12 bm. o godz. 5.45 rano w kościele Sw. Trójcy.
O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku i nieutulonym żalu
MATKA, NARZECZONY I RODZINA
Bydgoszcz, ul. Jackowskiego 1 m. 12. (5764)

Na cmentarzysku w Gostkowie...

Wybaczyć nam ten tytuł. Wybaczyć dlatego, że nie jesteśmy na cmentarzysku w Gostkowie... Znajdujemy się w pracowni prehistorycznej w Toruniu (Museum Pomorskie) i jest tu nie jedno — lecz wiele cmentarzysk. Ale pył ziemi przyniesionej z Gostkowa jest największy, pełno go jeszcze w małych pudełkach i zczerniałych, wielkich urnach. Oto archeologia — na gorąco. Jej „serce” jest czasem z prawdziwego złota (cząstki naszyjnika wykopanego w Lachmirowicach nad Gościem), czasem jest to serce z brązu lub żelaza. A czasem przetworzy się „cudownie” w kształt małej lampki olejnej wykonanej subtelnie w glinie.

Ziemia i chata rodziny Darochów w Gostkowie (powiat toruński) leży na cmentarzysku z okresu rzymskiego tj. z II—III wieku naszej ery. Przed 20 laty — informuje nas kustosz mgr Zielenka — cmentarzysko to zaczął rozkopywać dr Tadeusz Węga. Pracy tej nie wykonał ze względu na brak funduszy. Dopiero po wojnie Towarzystwo Naukowe w Toruniu podjęło akcję badawczo-naukową w dziedzinie archeologii przez wznowienie prac wykopaliskowych. Darochowie z wielkim zrozumieniem potraktowali sprawę badań. Dali więc teren i goście.

Zamurzyły się ostrożnie łopaty w gostkowską ziemię. Nie na próżno. Cmentarzysko — informują nas dalej — jest bardzo ciekawe. Ciekawe dlatego, że występują tu trzy rodzaje obrządków pogrzebowych: ciałopalne-popielnicowe, ciałopalne-jamowe, szkieletowe. Dużo tu jam odpadkowych, jako pozostałości po ludności prasłowiańskiej z V wieku przed naszą erą. Inwentarz zabytkowy w postaci ceramiki, przedmiotów metalowych i kościanych przedstawia mieszaninę wpływów kulturalnych świadczących o współżyciu grup ludnościowych i silnych tradycjach na przestrzeni 700 lat. Podkreśla się w rozmiowie znaczenie tych tradycji i współżycia grup. To właśnie jest charakterystyczna i cenna cecha tego cmentarzyska, przyczynek do badań.

Przekopano 59 obiektów w tym 8 grobów szkieletowych należących do ludności najezdniczej z północy, 15 grobów popielnicowych i jamowych i reszta, to jest jam odpadkowych. Znalezione dobrze zachowane szkielety, urny, pomieszaną ceramikę z okresu rzymskiego i wczesno-średniowiecznego, srebrne brzozy, fibule czyli zapinki (minęło 1800 lat a one doskonale działają), igły kościane, szpile, koraliki ze

szkła i emalii, grzebienie kościane i inne przedmioty często bardzo precyzyjne i nakładane srebrem.

Ale czytelnik nie zawsze rozumie, do czego to wszystko jest potrzebne. Ogląda te przedmioty z prawdziwym zaciekawieniem, ale po cóż gromadzi z takim dużym nakładem pracy, z taką skrupulatnością? Takie pytanie postawione zostało kustoszowi i kustosz odpowiedział na nie zupełnie krótko: Gromadzi się je dla wniosków. Gostkowo nie jest wiekową rewlacją (jakkolwiek stanowiska grobów szkieletowych znaleziono dotychczas na Pomorzu tylko koło Świecia i na Oksywiu), jest jednak typowym i ponętym warsztatem pracy. Ile interesujących wniosków można wyciągnąć z ziemi już po pierwszych uderzeniach łopaty. Te okolice musiały być wyjątkowo żyzne i posiadać zespół warunków (klimatycznych, uprawowych itd.) je żeli ściągaly tu ludność na przestrzeni wieków o czym świadczą różne rodzaje obrządków (przy jednakowej na ogół kulturze materialnej). Można sobie wyobrazić, jak przez pas nadwiślański przechodziły z północy olbrzymie gromady ludności najezdniczej (Gotowie), a rozbite nad Morzem Czarnym — wracały i nawiązywały kontakty z ludnością autochtoniczną. Z nią właśnie wspólnie grzebały się na cmentarzu w Gostkowie. Można tu znaleźć wątki do „Milenium” — czyli badań nad kształtowaniem się naszej państwowości (Tysiąclecie).

Takich warsztatów pracy jak Gostkowo — jest więcej, jest dużo. Przygodkowo odkrywa się nowe problemy, trafia na nurt innych zagadnień. W Gostkowie przecież odkryto również szczytki chały z dużym ogniskiem budowanym z kamienia. Znaczący to — 2 lub więcej wieków przed naszą erą. Łopaty archeologów są tak samo dzielne jak łopaty tych, którzy zakładają fundamenty pod nowe domy i nowe miasta. Te łopaty zachowują łączność między nami a nimi. Ten świat odszedł pod ziemię, ale ziemia także umie mówić...

Migawki warszawskie

W hali Gwardii sprzedawano niegdyś jarzyny

Tytuł mówi o przeszłości. A dziś urządzi się tam masowe koncerty i zawody sportowe, wymagające krytej hali. Jarzyny nie przesłaniają przez to być może, sprzedaje się je tylko gdzie indziej.

Kryta hala dla wymienionych imprez była w Warszawie tak bardzo potrzebna. Koncerty masowe urządził np. pod gołym niebem, na Mariensztacie, na kortach Stadionu Wojska Polskiego. To bardzo przyjemne, wozłam, ale w lecie, gdy deszcz nie pada.

Przypominam sobie koncert pieśni i tańca znakomitego wojskowego zespołu radzieckiego Aleksandra na kortach stadionu Wojska Polskiego. Deszcz wisiał w powietrzu. Siedzieliśmy, słuchaliśmy, klaszcząc, podziwialiśmy, ale wszystkim w obawie, że za chwilę lunie deszcz i nie będzie się nawet gdzie schować. Deszcz zaczął istotnie siąpić, ale już pod koniec koncertu. W drodze do „trajkusia” lato już na dobre.

Takich niespodzianek w hali „Gwardii” być nie może. Wprost przeciwnie, gdy na dworze leje jak z cebra, słuchacze przeżywają dodatkową radość na widok strug deszczu, spływających po szklanym dachu (chciałby a nie może!).

W hali „Gwardii” byłem po raz pierwszy na koncercie pieśni Norwida, który zaszczylił obecnością kompozytor. Wszystko jest tu urządzone celowo i estetycznie. Podłoga zaścieniona czerwonym kolorowym chodnikiem, wszystkie części metalowe konstrukcji hali i siedzeń poma-

lowane na szaro. Krzesła brązowe, estrada w i białych czerwiem, megafony. Konstrukcja hali żelazo-szklana, więc dużo światła za dnia.

Na zakończenie notatki orientacji na: „Hala „Gwardii” znajduje się na Mironie (dawniejsza nazwa: Hale Mirowskie). Przy Nowomarszałkowskiej na wprost Ogrodu Saskiego. Trafie łatwo, blisko śródmieścia a warto zobaczyć.

A. Sylwester.

gnieznem, ks. Kitowicza, autora słynnych „Pamiętników” — rodem spod Leszna, skąd w kilkadziesiąt lat później wyjdzie też Karol Kurpiński.

Bohater naszej sztuki urodził się w Glinie, leżącym zaledwie 10 km na północ od Poznania.

W pierwszym akcie „Króla i aktora” grozi starosta płaszczyński Ryx przedsięwzięciu teatralnemu Bizestiemu interwencją Bogusławskiego i Świerżawskiego. Karol Świerżawski, to najstarszy w tedy w Warszawie aktor komedny, którego król obdarzył tytułem „pierwszego aktora Polski”. Urodził się na przedmieściu Poznania. Jego poznańska młodzież przedstawił IKP swego czasu w dłuższym, opartym na materiałach archiwalnych artykule.

Obok bladej postaci króla i nie posiadającego jeszcze atrybutów bohatera narodowego księcia Józefa, silnie rysuje się w sztuce Brandstaettera granitowa postać jeszcze jednego Wielkopolanina — Stanisława Staszka z Piły.

W scenie końcowej wypowiedział Bogusławski słowa, w których przewiduje nadejście czasu, kiedy lud Warszawy wyjdzie na barykady. Dodajmy prowadzony przez wielkopolskiego szewca — Jana Kilińskiego z Trzemeszna.

Wielkopolska we wszystkich okresach naszych dziejów wносиła swój wyjątkowo pozytywny wkład w życie całego Narodu. W dobie Oświecenia, tym najbardziej postępowym okresie na przestrzeni naszych dziejów, przedstawiciele Wielkopolski mają wyjątkowo wysoki i wartościowy udział w dziele budowania naszej postępowej przyszłości. W okresie tym cała Wielkopolska jakby wniosła w dzieje naszego narodu swój wyjątkowo skoncentrowany udział, jak to wynika z powyższego spisu nazwisk znanych postępowców i uczonych tego okresu.

(m)

Wielkopolsanie doby Oświecenia

Poznań, w lipcu. Teatr Nowy w Poznaniu, w ślad za teatrami warszawskimi, wystawił sztukę Romana Brandstaettera „Król i aktor”. Fakt napisania i wystawienia tych „scen dramatycznych”, których bohaterem jest sławny, ale w gruncie rzeczy za mało nam znany ojciec teatru polskiego, należy powitać z najwyższym zadowoleniem.

O „Królu i aktorze” napisano już wiele recenzji. Autorzy ich podkreślają m. in. walory społeczne sztuki, sprawę walki o scenę narodową za panowania Stanisława Poniatowskiego. „Król i aktor” to wyraźne i — dodajmy — zasłużone uznanie Wielkopolan, którzy właśnie w dobie Oświecenia wysunęli się na czoło obozu postępu i ujęli w swoje ręce sprawy nauki i kultury. Dość wymienić obu braci Śniadeckich, Jana i Jędrzeja — pochodzących ze Znina, Onufrego Kopczyńskiego, tego od gramatyki języka polskiego z Czerniejewa pod

Mała Koreanka uczy się piosenek złotych

Delegaci na Złot z Ciechanowa złożyli wizytę dzieciom koreańskim przebywającym w Państwowym Domu Dziecka na Golotczyźnie. Na zdjęciu: Barbara Dąbrowska — delegat na Złot — uczy małą Koreankę, piosenek złotych. (Foto — CAF)

Cenne usprawnienie

W Baku rozwiązano pomyslnie problem automatyzacji pracy szybów naftowych, których ropę naftową wydobyla się na powierzchni pod silnym ciśnieniem zgaszczonego powietrza (metoda kompresorowa).

Przy tego rodzaju eksploatacji złóż naftowych specjalny aparat automatycznie reguluje dopływ zgaszczonego powietrza. W porównaniu z ręczną regulacją, wydobyte ropy naftowej wzrosło o 8 ton w ciągu doby. Automatyzacja kompresorowej metody wydobycia ropy naftowej znalazła już szerokie zastosowanie w azersko-azerbańskim zagłębiu naftowym.

Budowa nowoczesnej huty cynku

W województwie krakowskim powstaje nowoczesna huta cynku. Uruchomienie huty nastąpi jeszcze w bieżącym roku. Załoga budowniczych huty podjęła szereg zobowiązań produkcyjnych celem jej przedterminowego uruchomienia. Na zdjęciu: Fragment budowy magazynu centralnego huty cynku. (CAF - fot. Baranowski).

Wyspa Sandacza

O godzinie drogi wodnej od Kruszwicy, na jednym z zakrętów 32-kilometrowego jeziora, stoi niepozorna, mała wyspa. Dostęp do niej broni gęsta roślinność i moczarowaty grunt, zajmujący trzy czwarte całego jej lądu. Człowiek jest tam rzadkością. Pełna jest jednak świągotu ptaków, skrzeków żeb, szumu wiatrujących kaczek i szmeru obmywających wyspę fal. Taki mały dzięk światek.

Z jednej strony wznosi się w głąb wyspy wąska zatoczka. Ona była przyczyną wianienicia człowieka na ten odludny byt się niemożliwy do zamieszkania ląd. Zatoka i... sandacz, ten drugi obok szczupaka największy drapieżnik, był też powodem naruszenia spokojnego życia wyspy. W maju, gdy zaczyna się tarło sandacza przemysłowi rybacy, gdzieżby tu znaleźć dogodnie miejsce to znaczy osłonięte od wiatru i fal i nadające się do przeprowadzenia „akcji sandaczowej”.

Piękna to ryba. Dochodzi do 12 kg i 120 cm długości. U nas jest jej mało. Ojczyzną jej jest Morze Azowskie. Jest typową rybą wód nizinnych. Z uwagi na wartościowy materiał mięsny nasi rybacy nie szczędzą sił, by tylko utrzymać ten gatunek w jak największej ilości. W tym roku, nie bacząc na niewygodę, osiedlili się na bezludnej wyspie, prowadząc życie życie cygańskie. Za mieszkantów służy im szlach z gęzi i suchej trzcinie. Zamiast kuchni — ognisko, gdzie w zawieszonym na kiju szajniku gotuje się odżywczą herbatę z rosnącej na wyspie mięty. U wejścia do zatoki wybudowano trzcinowy falochron. Po prostu pływające wiązki trzcin zakotwiczone linkami do dna. Za falochronem pro wzoryczny drewniany pomost a z boków wsunięte między przybrzeżną roślinnością stoją łodzie. Wkroś szalasa suszą się porozwieszane sieci, stoją kosze i dziwaczne skrzynie o ścianach z cienkiej siatki.

Łedwo świt, już słychać plusk woleń i gwar głosów. To charyzmatyczna brygada rybaków rusza na odłow. Do sandaczowej toni jest parę kilometrów. W walce z falą i wiatrem dochodzą po godzinie do celu. Teraz wyjąć wstawione wzoraj sieci i wyciągać z nich jak najdelikatniej potrzebne do tarła sandacza. Chwytać przez ręcznik z obawy przed wyślizgnięciem się ryby, powoli wkłada się je do drebla, to jest łodzi służącej przewożeniu żywych ryb. Część rybaków pozostaje by wstawić sieci, a reszta wraca do zatoki Wyspy Sandacza.

Tu zaczyna się drugi etap akcji. Obsadzenie tarłakami tzw. szwedzkich sady. Są to skrzynie o ścianach z sieci, których dna wyścielone są jałowcem. Ma to imitować naturalne środowisko. Po umieszczeniu kompletów zamurza się je na głębokości trzech metrów, by na drugi lub trzeci dzień wyjąć i sprawdzić czy tarło się odbyło.

Radosny głosy okrzyk „Jest!” — rozlega się prawie co dnia. Opłaci się trud. Takie gniazdo — to około 400.000 sztuk zapłodnionej ikry. Ikry ca sandacza na kilogram swej wagi oddaje do dwustu tys. sztuk ikry. Przeważnie odławia się 2—3-kilogramowe okazy. Są jednak i większe, a wtedy ilość ikry pokrywa gęsto całe wyścielisko.

Wytarte gniazdo trzeba teraz uwolnić od rodziców, którzy bronią się czasem rozpaczliwie. Sandacz na-

leży do nielicznych ryb opiekujących się potomstwem.

Przez jeden dzień przetrzymuje się ikre w wodzie celem zaooczkowania i następnie pakuje do specjalnie izolowanych i obłożonych lodem koszy, aby w końcu wysłać na stację hodowlaną. Tam w ciągu paru dni następuje wyłęg. Już po paru dniach zaczyna żerować na pianistonie i póź niej na słabszych osobnikach, wyjadając się nawzajem. By temu zapobiec, zarybia się stawki hodowlane wylęgłem uklejkami.

Po dniu pełnym pracy zmęczony rybak układa się do snu. Przed spożyciem codziennie spotkanie z polną myszką, która przychodzi do szalasa na smaczną kolację. Ludzie słodkich wód bawią się chwile, karmią gościa, aż w końcu znudzeni zasypiają. Na parę godzin Wyspa Sandacza pogrąży się w ciszy.

Z. Kajetanowicz

Nowe filmy kukielkowe produkcji

Najpierw o kukielkach. A więc w studium końcowych prac laboratoryjnych znajduje się polski film kukielkowy (i do tego kolorowy) pt. „Wawrzyńcowy sad” wg scenariusza Brzechwy i Nela. Lalki wykonał: Halina Bielńska i Włodzimierz Haupe, którzy jednocześnie są reżyserami tego filmu. Muzyka Turskiego.

W łódzkim atelier filmowym rozpoczyna się niedługo zdjęcia dla drugiego kolorowego filmu kukielkowego pt. „Opowieść Michałkowska” wg scenariusza H. Januszewskiej i Nela, który temat wzięli z baśni Judowych.

Na tym nie kończy się lista kukielkowych filmów, które przygotowują polscy realizatorzy w Bielsku i Łodzi. Bohaterem jednego z następnych filmów kukielkowych będzie Janosik. St. R. Dobro wolski, I. Brzechwa i J. Nel są autorami scenariusza do filmu, który nosi tytuł „Baśń o Janosiku”, też kolorowa.

Jeśli chodzi o film rysunkowy, to już niebawem dzieci a z nimi i starsi będą zaśmiewać się, patrząc na kolorowy film rysunkowy pt. „Wagary”. Rola główna w tym filmie grają przemilte Zajaczi. Reżyserem i autorem jest Z. Lachur.

Wszyscy pewnie pamiętają, że Al. Rymkiewicz napisał miłą powieść dla młodzieży o Guclu Pingwinie. Treść tej książki będzie niedługo filmowana, jako rysunkówka pt. „Przygody Gucla Pingwina”. Scenariusz wg. Rymkiewicza.

Na zakończenie słów kilka o przeróbkach. Otóż za kilka tygodni wejdą na ekran trzy filmy krótkometrażowe, które poprzednio wykonane były w kopii czarno-białej, a obecnie przerobione będą na kolor. Są to filmy: „Wspólny dom”, „Opowiedział dzieciom sowa”, i „Henio-lentio”.

Z powyższego wynika, że nasze pociechy będą miały okazję do radości, oglądając najnowsze filmy polskie kukielkowe i rysunkowe. (I).